

Is deze **erfenis** te redden?

Uit de praktijk van de erfenismediator

De zaak:

Monique was alleenstaand en had geen testament. Daarom erft haar enige zoon Niels (37). Omdat hij de erfenis weigert, worden de moeder en zussen van Monique volgens de wet erfgenaam. Als de moeder vlak daarna overlijdt, erft Niels opnieuw. Volgens de wet treedt hij automatisch in de plaats van zijn overleden moeder.

De inzet:

Twee erfenissen, één van €150.000 en één van €500.000.

NU WIL DE NEEF INEENS WÉL ERVEN?

Als Monique overlijdt, weigert haar zoon Niels de erfenis. Die gaat nu naar Moniques moeder en zussen. Een paar maanden later overlijdt de moeder. Vreemd genoeg wil Niels nu wél erven.

Tekst Wilma van Hoefflaken | Foto Getty Images

De drie zussen Monique, Patricia en Chantal hebben een hechte band. Monique, de jongste, heeft veel pech gehad in haar leven. Ze had een zwakke gezondheid, haar relaties liepen vaak mis en ook in haar werk zat het geregeld tegen. Patricia en Chantal hebben zich altijd om haar bekommerd. Het huwelijk tussen Monique en de vader van Niels eindigde in een scheiding toen Niels 7 jaar was. Monique was toen door psychische problemen niet in staat om voor haar zoon te zorgen. Niels ging bij zijn vader wonen. Ze verhuisden naar de andere kant van het land en Niels groeide op in een nieuw gezin, met zijn vader, stiefmoeder en twee halfzusjes. Hij zag zijn moeder maar af en toe en heeft nooit een hechte band met haar gekregen. Zijn tantes Patricia en Chantal en zijn oma zag hij ook bijna nooit.

Hij komt niet eens naar de begrafenis

Patricia en Chantal zijn erg verdrietig na het overlijden van Monique. Van de notaris horen ze dat Niels de erfenis weigert. Ze zoeken contact met Niels, maar hij reageert niet op hun telefoontjes.

Woedend zijn Patricia en Chantal op hun neef die zijn erfdeel opeist terwijl hij zich nooit iets van de familie aantrok

Patricia en Chantal organiseren een mooie begrafenis, waar Niels niet naartoe komt. De zussen zijn verontwaardigd. Na de begrafenis halen ze Moniques huis leeg. Dat is een enorme klus, want ze heeft er twintig jaar gewoond en bewaarde alles. Daarna verkopen ze het huis. Er zit een hypotheek op, maar er is ook overwaarde. Omdat Niels de erfenis weigert, erven Patricia, Chantal en hun 93-jarige moeder. Na het betalen van de erfbelasting hebben ze alle drie zo'n €50.000.

Niels wil wél erven van zijn oma

Een paar maanden na het overlijden van Monique overlijdt haar moeder. Daar hebben Patricia en Chantal wel vrede mee, maar ze missen Monique erg. Tot hun verbazing horen ze van de notaris dat zij niet de enige erfgenamen van hun moeder zijn. De wet schrijft voor dat Niels in de plaats van zijn overleden moeder treedt. Dus Patricia, Chantal en Niels zijn nu alle drie erfgenaam. Patricia en Chantal rekenen erop dat Niels ook deze erfenis weigert. Een deel van de erfenis bestaat tenslotte uit de €50.000 die moeder heeft geërfd van Monique. In totaal laat moeder

€500.000 na. Dat geld is grotendeels afkomstig uit de verkoop van haar huis. Patricia, die lang geleden een volmacht heeft gekregen van haar moeder om de financiën te regelen, heeft in overleg met haar zussen het huis verkocht toen moeder verhuisde naar de zorginstelling.

Hij eist ook inzage in financiën

Als de notaris Niels belt om te vertellen dat hij erft van zijn oma, zegt hij dat hij de erfenis wil aanvaarden. Als Patricia en Chantal dat horen, zijn ze verontwaardigd. Zij hebben alles geregeld rondom het overlijden van Monique en ze hebben jarenlang voor hun moeder gezorgd. Ze vinden het oneerlijk dat ze de erfenis nu met Niels moeten delen. Maar Niels houdt voet bij stuk. Ook laat hij via de notaris weten dat hij inzage wil in de financiën van zijn oma. Niels wil dat Patricia als gevolmachtigde rekening en verantwoording aflegt van haar handelen. Wettelijk heeft hij daar recht op, maar Patricia en Chantal zijn hier woedend om. Intussen hebben ze Niels zelf nog steeds niet gesproken. Sla om voor het antwoord van de mediator ►

Is deze **erfenis** te redden?

Mr. Lucienne van der Geld is
directeur van Netwerk
Notarissen en docent
notarieel recht aan de
Radboud Universiteit. Zij
past als notarieel jurist
geregeld mediation toe.

Ik dacht: hoe krijgen we de nalatenschap van de moeder ooit afgewikkeld als er zoveel vijandigheid is tussen de twee zussen en hun neef? Daarom nam ik (de notaris in deze zaak, red.) het initiatief tot mediation. Ik zei: 'Ik denk dat het heel goed is als we met z'n allen om de tafel gaan zitten.' Patricia en Chantal zagen dat eerst niet zitten. Het leek hen zinloos, ze dachten dat Niels toch niet zou komen. Maar na een beetje aandringen kreeg ik ze alle drie aan tafel."

Hij voelde zich in de steek gelaten

"Het eerste wat de zussen vroegen aan hun neef was: waarom was jij niet bij de begrafenis van je moeder? Dat zat hen heel hoog. Niels zei dat hij toen in het buitenland was. Daar namen ze geen genoegen mee. Hij had toch terug kunnen komen? Pas in het tweede gesprek liet Niels het achterste van zijn tong zien. Hij was in die periode in een afkickkliniek in Schotland om van zijn cocaïneverslaving af te komen. Toen de notaris hem belde over de nalatenschap dacht hij: ik kan hier nu niet over nadenken, ik móet afkicken, het is nu of nooit. Hij vertelde ook dat hij schade had opgelopen door de scheiding van zijn ouders. Hoewel zijn vader heel goed voor hem was geweest, had hij steeds het gevoel dat hij door zijn moeder in de steek gelaten was. Hij was boos op zijn tantes. Hij vroeg: 'Waarom hebben jullie dit allemaal laten gebeuren?' Patricia en Chantal moesten huilen. Ze zeiden: 'We hadden het druk met de zorg voor jouw moeder en we hadden zelf gezinnen met jonge kinderen. We kwamen tijd tekort. En we wisten dat je vader heel betrokken was en goed voor jou zorgde.'"

Belastingvrije schenking

"Daarna zijn we nog twee keer bij elkaar gekomen. In die gesprekken kregen Niels en zijn tantes steeds meer

begrip voor elkaars situatie. Patricia en Chantal realiseerden zich hoe erg het was dat Niels zich in de steek gelaten voelde. En Niels hoorde hoe zijn tantes zich altijd om zijn moeder hadden bekommerd, die zoveel problemen had ondervonden in haar leven. Niels besloot afstand te doen van de €50.000 uit zijn oma's erfenis die afkomstig was uit de nalatenschap van zijn moeder, omdat zijn tantes zoveel werk hadden gehad aan het leegruimen en verkopen van zijn moeders huis.

De Belastingdienst ziet dit als een schenking van €25.000 aan allebei zijn tantes. Daarover zouden ze schenkbelasting moeten betalen. Daarom legde Niels in een overeenkomst vast dat hij zijn tantes tien jaar lang jaarlijks €2500 zou schenken. Dat heet een 'repeterende schenking'. Die €2500 valt binnen de schenkingsvrijstelling, dus dat kon probleemloos.

De overige €450.000 uit de nalatenschap van oma deelden ze met z'n drieën. Er was inmiddels zoveel vertrouwen over en weer dat Niels niet meer eiste dat Patricia rekening en verantwoording zou afleggen over hoe zij de financiën van haar moeder had geregeld. Daar was overigens weinig over te melden. Patricia had gezorgd dat haar moeders verzekeringen en belastingen werden betaald en ze had af en toe nieuwe kleding voor haar gekocht."

Doos vol herinneringen

"Ik vond dit een geweldig resultaat. Niels krijgt zijn moeder er niet mee terug, maar heeft wel weer goed contact met zijn tantes. Zij hadden allemaal spullen van Niels in het huis van zijn moeder gevonden. Babykleertjes, tekeningen, speelgoed, een boekje van het consultatiebureau. Die hadden ze bewaard en zouden ze hem geven bij hun volgende ontmoeting. Niet meer in het notariskantoor, maar gewoon bij een van de tantes thuis." ■

OPROEP

Red mijn erfenis!

Zijn er problemen rond een erfenis die u heeft gekregen? Of twijfelt u juist over het goed nalaten van uw eigen erfenis?

Leg uw zaak voor aan onze redactie, dan denken deskundigen voor u na over een oplossing.

We behandelen uw vraag natuurlijk anoniem. U kunt uw vraag sturen naar geldenrecht@plusmagazine.nl

Y
M
M
D